№ 34. Sestdeen, 26. aprilî. 1908.

Maksâ,
Jelgawâ sanemot:
par gadu . . . 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 20 „
par 1/4 gadu . — „ 60 „

Par adreses pahrmainu jamaksâ 10 kap.

Latweeschu Awises.

Maksâ,
pa pastu peesûtot:
par gadu . . . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu . 1 „ 60 „
par 1/4 gadu . — „ 90 „

Uz ahrsemèm 4 rub. 50 kap., 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Iznahk diwreis nedelâ.

Redakzija un ekspedizija:
Jelgawâ, Kangihseru eelâ № 14.

87. gada-gahjums.

Sludinajumi maksâ:
par sihku rakstu rindiņu 8 kap., preekschpuse 20 kap.

Jelgawas Laukfaimn. Beedr.
Konsumweikals
atronàs no 21. aprila sch. g.
Jelg. Laukf. beedr. jaunajâ namâ,
Katolu eelâ № 44.

Jelg. Sawstarpigâ
Kreditbeedriba
Katolu eelâ № 21, telefons № 247.
No 556 beedreem eemaksats un garanteets
droschibas kapitals 415,040 rbl.
Kreditbeedriba maksâ
par noguldijumeem uz nenoteiktu laiku 6 1/2 %
par gadu, atwelkot krona prozentu nodokli.
Par noteiktu tekoschu rehkinu maksâ 5 %,
neatwelkot krona prozentu nodokli.
Atwehrta ikdeenas no pulksten 10—1/22, izņemot swehtdeenas un swehtku deenas. Izdara wisadas banku operazijas un peenem apdroschinaschanâ premiju biletes. Izpilda Beedribas beedru, nebeedru un cestahschu uzdewumus eekasejot maksajumus par wekseleem un ziteem dokumenteem, kâ ari izdara naudas pahrwedumus.
Walde.

20 Papirosi „Majak" 5
nepahrspehti
augsta
labuma!!!
gab. kap.
Sabeedr. „Laferme" Sw. Peterburgâ.

Papirosi
„НѢГА"
10 gab. 6 kap.
25 „ 15 „
wisur atron leelu peekrischanu.
Sabeedriba S. Gabai,
Maskawâ.

„Latweeschu Awises"
no 1. maija sahkot lihds gada beigàm makfâ:
pa pastu . . . . 2 rub. 10 kap.
Jelgawâ sanemot . 1 „ 50 „
Pee pasta abonementa pagarinaschanas laipni luhdsam usdot bijuscho abonenta numuru.
Ekspedizija.

Walsts dome.

22. aprila sehdê domneeki ar pazelschanos no sehdekleem godina Sibirijas nel. deputata Stilkes un generała Linewitscha peeminu.

Peenem pirmâ lasijumâ likumprojektus — pagarinat noteikumus par tirdsneezibas nodokku nemschanu Nischnij-Nowgorodas tirgû un likumprojektu par kalnu ruhpneezibas selta kausischanas laboratoriju izdewumeem. Tad nahk wairak preekschlikumu par masaku sumu nowehleschanu Kreewijas geologijas un mineralogijas gada grahmatas izdoschanai, Kurskas skolotaju seminara metereologiskai abserwatorijai, Kreewijas Keisariskai wehsturneeku sabeedribai, 600 rbl. nowehleschana Kasanas uniwersitates arkeologiskai sabeedribai un par 2000 rubku doschanu Peterburgas Fröbeła sabeedribai. Pahrrunajot pehdejo jautajumu, Kowałewskis un Harlamows aizrahda, ka Kreewijâ behrnu dahrsu pahrak maz un ka pilsehtâs wajadsetu eerihkot bezmaksas Fröbeła behrnu dahrsus strahdneeku behrneem.

Uz deenas kahrtibas stahw tautas izglihtibas leetu komisijas pasinojums par: 1) Rigas pilsehtas mahkslas skolas statutu projektu; 2) par Harkowas mahkslas skolas statutu apstiprinaschanu un 3) par Kijewas mahkslas skolas statutu un izdewumu apstiprinaschanu. Likumprojektus peenem pirmajâ lasijumâ.

Redakzijas komisijai nodod daschus isstrahdatus likumprojektus. Tad teek nolasitas tekoschâs leetas, starp winàm interpelazija waldibai par Obuchowas fabrikas degschanu. Peeprasijumu atsihst par steidzamu.

Nahkoschâ sehde 24. aprilî.

Par tautskolotaju kursеem.

„Latw. Aw." 31. num. Fr. H. kungs norahda koboligôs wahrdôs uz wajadzibu sarihkot preeksch tautskolotajeem kursus, lai tee waretu paplaschinat sawas zinibas tehwijas wehsturê, geografijâ, literaturâ, walodâ un dabas zinibâs. Tâ ka neesmu ar Fr. H. kungu schinî leetâ weenis prahtis, tad raudsischu izteikt ari sawas domas.

Peekrihtu pilnigi Fr. H. kungam, ka muhsu tautskolotataji neteek peeteekoschi sagatawoti uz sawu atbildibas pilno atmatu. Bet es neatrodu scho leelo launumu eeksch tam, ka muhsu skolotaji esot wahji augschâ usskaititâs zinibâs, — bet kur zitur. Ari Fr. H. kungs ne ar ko naw peerahdijis, ka muhsu tautskolotaji pateesi minetâs zinibâs tahdi nesinataji un neprasches. Kad kahdâ Kreewu grahmatâ par Baltiju nepareizi un mulkigi rakstits, tad tatschu no tam newar spreest, ka muhsu tautskolotajeem par sawu tehwiju tahdi pat eeskati un tee tâ mahzitu ari saweem skoleneem. Kas sihmejàs uz Fr. H. kunga bahrgo spreedumu par muhsu skolotaju Latweeschu walodas un literaturas neprasschanu, tad ari te newaru Fr. H. kungam peekrist. Newaram tatschu prasit, lai wisi tautskolotaji buhtu dzejneeki un rakstneeki, bet ta tatschu buhs nenoleedzama pateesiba, ka leela daļa no muhsu skolotajeem jo sekmigi nodarbojàs ar rakstneezibu. Lai tik saskaitam tos skolotajus ween, kas muhsu rakstneezibas druwâ sasneeguschi jau deesgan eewehrojamu stahwokli un pasihstami katram muhsu literaturas draugam. Negribu nemaz teikt, ka muhsu skolotaji jau buhtu minetâs zinibâs tik pilnigi, ka teem tanîs newajadzetu wairs eedzikinatees. Buhtu gan jau wehlejams, lai muhsu skolotaji sasneegtu wisâs zinibâs jo augstu pakahpi. Bet ta buhs un paliks schimbrihscham tikai wehleschanâs. Peedzihwojumi mahza, ka labakàs sekmes skoleni nesasneedz wis ikreiz pee teem skolotajeem, kas sawôs mahzibas preekschmetôs wislabakee prateji, bet gan pee teem, kam bahwanas un praschana eeintreset skolenus preeksch saweem mahzibas preekschmeteem tâ, ka tee nodobàs mahzibai, dzihti no eekschejas pahrleezibas un mahzischanâs kahres. Peemehram wisleelakais matematikis nesasneegs pee sawa skolena labas sekmes, ja winsch nepratis atwehrt behrna dwehseles wahrtinus, pa kureem waretu cespeestees pasneegtàs mahzibas nemanot behrna dwehselê. Tâ tad skolotajam darischana katrâ mahzibas stundâ ar behrna dwehseles materialu. Kâ nu katram amatneekam japazihst, tâ teoretiski, kâ praktiski, ta materiala ihpaschibas, kuru tas apstrahdâ, tapat ari skolotajeem jazin siniski nodibinatee teoretiskee dwehseles likumi, ja tee grib paschapsinigi un ar sekmèm strahdat, tâ mahzot, kâ audzinot, pee behrna dwehseles un gara iskopschanas.

Bet kâ tad nu stahw ar muhsu tautskolotaju dwehseles mahzibas jeb pzichologijas praschanu? Es domaju, koti behdigi. Tee skolotaji, kas baudijuschi sawu izglihtibu seminarôs, buhs jau gan kahdas druskas no pzichologijas pamata mahzibàm peesawinajuschees, bet tee, kas izglihtojuschees zitâs mahzibas eestahdês un dabujuschi skolotaja diplomu no eksawinazijas komitejàm, ir taisni schinî zinibas laukâ koti wahji. Muhsu skolu waldes buhs laikam wisâ ziwilisetâ pasaulê weenigàs, kas no skolotajeem neprasa pzichologijâ pat wismazakàs elementarprasschanas. Muhsu skolu waldes wehl tanks eeskatôs, ka skolotaja amats ir tahds pat, kâ wisi ziti technikas amati. Kas prot sinamâ mehrâ lasit, rakstit, rehkinat, Kreewu walodu u. t. t., tas gataws skolotajs. Tam teesiba eksperimentet ar behrnu dwehselèm, zik tik ween useet, lai sekmes un sekas buhtu kahdas buhdamas. Un muhsu tautskolotaji raksta laikrakstôs un broschurâs par wisu ko, bet ne tik par pzichologiju. Latweeschu walodâ mums grahmatas par wiseem zinibu zahkumeem, bet tik ne par pzichologiju.

Esmu tanîs domâs, ka tautskolotaju kursi buhtu koti wajadzigi, bet scho kursu galwenajam mahzibas preekschmetam wajadzetu wisâ sinâ buht pzichologijai ar winas nosarèm. Mahzibas pasneegschanai wajadzetu norisinatees sarunu un diskusiju weidâ, bet ne siniska preekschlasijumu formâ. Skolotaju kursi pazeltu un eerosinatu ari skolotaju korporazijas garu. Plaschaki eeguhtàs zinibas pzichologijâ pamudinatu skolotajus nopeetnaki nodotees sawam atbildibas pilnajam amatam un atturetees no galwenàs lomas spehleschanas politiskàs partijàs. J. S.

No ahrsemèm.

Nemeeri Anglu kolonijàs.

Sawu „kulturas nesaju" darbu Angli winu warai padotàs semês leek pahrak dahrgi samaksat. Tapehz nereti noteek, ka koloniju eedzimtee eedzihwotaji kerâs pee eerotscheem un mehgina tikt waklâ no Angleem un winu kulturas. Pehz pag. gada lihguma starp Kreewiju un Angliju pirmejâ atteizàs no daschàm sawàm teesibàm Afganistanâ par labu Anglijai. Bet tuhlit ari Afgani sahkuschi palikt nemeerigaki. Tâ no Simlas (Indijâ) 4. maijâ (j. st.) telegrafê: Afganu kara spehks, skaitâ 20,000 wihru, pagahjuschâ peektdeenâ pahrnahza pàr Afganistanas robeschu, sadalijees diwôs pulkôs. Leelakais un labaki apbrunotais no scheem pulkeem dewàs uz Landighotalu, otrs Sufisahibas wadibâ uz Basaras eelejas augschezo daļu. Sestdeen eenaidneeku skaidri wareja redzet reetrumâ no Landighotalas. Naktî tas usbruka Mitschnikandakes bluku namam, puhledamees lihdz pat plkst. 8 rihtâ to eenemt, bet tika atsists. Garnisons zeeta tikai neeewehrojamus zaudejumus. Naktî no swehtdeenas uz pirmdeenu eenaidneeks nopuhlejàs eenemt Karawansaraju, bet stipra uguns no bluku nama winu no tam attureja. Schimbrihscham Afgani atkahpuschees uz deenwidzeem. Pa scho notikumu laiku kahds Afganu wadonis, wahrdâ Sakahelejs, kursch nesen bij sazehlis jukas, peedahwajàs cet palihgâ Angku kara nodaļas komandeerim palkawneekam Ruskrepelam, kursch atrodàs Kjachbaras apgabalâ. —

No Landighotalas sino: Afridu ziltis nepeeweenojàs Afganu wirswadonim Sufisahibam. Generalis Wilkoks schodeen aizsneedza Landighotalu ar trescho brigadi, astoneem leelgabaleem un weenu eskadronu jahtneeku. Uz Momondu zilts apgabala robeschàm wiss meerigi. — Londones awise „Times" sino no Simlas: No ta brihscha, kamehr tika izdarits usbrukums Landighotalai, teescham teek wests karsch starp Angku Indijas kara spehku un Afganistanu. Pretneeku pusê eewehroti militschu pulki, kurus usskata par kahrtejàs Afganistanas armijas pirmo reserwu. Walodas, it kâ emirs (Afganistanas waldneeks), waj wina kara spehka wirswadonis Nafrulchans buhtu izdewis pawehli, ar kuru Afganeem teek aizleegts uzsahkt pret Angleem eenaida darbus, ir pilnigi nepateesas. Kluwis turpretim sinams, ka daschadu schkiru Afganistanas eerehdni un mulli (garidzneeki) pabalstijuschi un weizinajuschi eebrukschanu sem Anglijas uzraudzibas stahwoschâ apgabalâ.

Ari no Egiptes sino, ka tur iszehlees bumpis. 4. maijâ Silàs-Nilas prowinzes inspektora weetneeks, Anglis Skotmonkrifs, nokauts no kahda scheicha (Arabeeschu wirzaischa), kursch sewi izsludinajis par praweeti. Schis pats scheichs sapulzinajis ap 150 fanatiskus derwischus (muhamedanu muhkus) un usbruka kara spehkam, kursch bij izsuhtits nodibinat kahrtibu. Negaiditais usbruzeens tika atsists, pee kam krita 35 derwischi. Angku pusê nonahweti diwi eedzimto ofizeeri un eewainots majors Logans un kara spehka wirskomandeeris Dikenfonbeizs.

Indijâ nemeerneeki sahkot leetot ari bumbas. Tâ Bengales prowinzê zaur bumbas sprahdzeenu nogalinata Angleete Kennedi kdze ar sawu meitu, kad tàs braukuschas ekipaschâ. Ari kutscheeris nonahwets. Bumbas metejs, kahds Bangaleetis, apzeetinats. Izrahdijees, ka winsch gribejis nonahwet kahdu bahrgu Angku teesnesi un domajis, ka tas brauz min. ekipaschâ. Apzeetinati ap 30 zilweku; atrastas 6 bumbas un spridzinamas weelas, ar kuràm buhtu izdariti atentati pret nepatihkameem eerehdneem.

Stahwoklis tahlajàs austrumôs.

No daschàm pusèm jau sahk nahkt baumas, ka starp Japanu un Kihnu esot gaidams karsch. Pirms Kreewu Japanu kara Kihneeschi bij leeliski zajuhsminati par Japaneem un usskatija tos par saweem glahbejeem. Bet pehz kara nahza redzami Japanas ihstee noluhki — dabut Kihnu sem sawas waras. Japanas pahrgalwiba jo skaidri parahdijàs gadijumâ ar Japanu kugi Tatsu-Maru, kursch Kihnas dumpineekeem weda eerotschus. Kihnas waldiba kugi apkihlaja, bet wehlak, eebai-

„Riga"

tikai ihsti no fabrikas

A. S. Maikapara, Rigâ

10 gab. 6 kap.
25 „ 15 „

Wisi ziti scha formata ir tikai pakaldarinajumi.

bita no Japanas draudeem, atdewa kugi, un wehl labi peemaksaja. Tas nu tomehr weenai dakai Kihneeschu islikàs par daudz un tauta no sawas puses israhdija sawu naidu pret Japanu zaur to, ka sahka boikotet Japanu prezes. Tà ka Japanai pehz pabeigtà kara nauda jo sewischki wajadsiga un Kihna ir leelakà Japanu pretschu nonehmaja, tad war eedomatees, zik leela nosihme schim boikotam, jo wairak jau tapehz, ka tas pahrnehmis waj wisu Kihnu. Japana atkal ar draudeem gribot peespeest Kihnu, lai ta dara boikotam galu. Bet nu ir leels jautajums, waj Kihnas waldiba to waretu isdarit, ja ari gribetu. Kihneeschi esot koti saniknoti un daudz weetàs sastahdot labi apbrunotas sawwalneeku nodalas, ko kara gadijumà stahdit eenaidneekam pretim. Bez tam sagaidams, ka Amerikas sabeedrotàs walstis ari no sawas puses pabalstis Kihnu. Ja ari schimbrihscham wiss isbeigtos meera zeklà, tad tomehr Kihnà esot gaidami nopeetni sareschgijumi, kad mirs tagadejà wezà keisareene, kas esot drihz gaidams. Pehz keisareenes nahwes Kihneeschi sazelschotees pret eenihsto Mandschu dinastiju, un laikam ari Japana schahdu gadijumu mehginaschot ismantot. — Nowehrojams esot ari tas, ka tiklab Japana, kà Kihna, buhdamas sawà starpà eenaidà, pehdejà laikà esot koti laipnas un peekahpigas pret Kreewiju.

No Franzijas. Sozialisti saudè peekrischanu. Franzijà patlaban noteek draudschu preekschstahwju wehleschana. Te nu israhdàs, ka gandrihz wisur, no kureenes tikai sinas lihdz schim dabutas, sozialdemokratu peekriteju skaits gahjis masumà, turpretim peeaudsis mehreno republikanu un zitu mehrenako partiju peekriteju skaits.

No Austrijas. Studentu demonstrazija. Wihnes weterinarinstituta studenti 5. maijà (j. st.) sarihkojuschi demonstrazijas, prasidami, lai instituts, kursch tagad ir kara ministrijas pahrsinà, turpmak tiktu nodots sem tautas apgaismoschanas ministrijas, un lai tiktu dots gandarijums par to, ka kahds kareiwis bij apwainojis weenu studentu. Demonstranti sauza: „Nost ar kareiwjeem! Nost ar kara ministriju!" Uz augstskolu aistomandeti 2 bataljoni saldatu, kuri ar bojonetèm studentus isklihbinajuschi. Weens students eewainots rokà.

No Anglijas. Ruhpneezibas krihse esot sagaidama ari Anglijà. Daudzàm eestahdèm, sewischki kugu buhwetawàm, truhkstot darba, kopehz tàs gribot strohdneekeem pamasinat algas. Strahdneeki ar to neesot meerà, un tapehz esot sagaidams, ka wairakas kugu buhwetawas darbus brihsumà beigs, zaur ko ap 100,000 strahdneeku paliktu bez darba. Schogad Angku ostès nolaisti uhdeni tikai 25 kugi, kurpretim pagahjuscho gadu tanì pat laikà 55 kugi.

No eekschsemèm.

Walsts domes statistika.

„Slowo" par walsts domes darbeem sneedz schahdus aprehkinus: 155 deenu pastahweschanas laikà domei bijuschas pawisam 49 sehdes. Ar ziteem wahrdeem $^2/_3$ no sawa laika dome atdewuse darbeem komisijàs un $^1/_3$ pilnàm sapulzèm. Zaurmehrà ikkatra sehde turpinajusès $4^1/_2$ stundas. Walsts rentejai 49 domes sehdes, eerehkinot tikai deputatu ustura naudu, ismaksajuschas 217,560 rubkus, t. i. weena stunda likumdoschanas darba domes pilnà sapulzè maksajuse apmehram 985 rbl. Domes pilnàs sapulzès turetas pawisam 1645 runas, t. i. zaurmehrà 38 runas ik katrà sehdè. No 1645 runàm uz deputateem nahk 1556, un uz waldibas preekschstahwjeem 99 runas. Ministru padomes preekschneeks domè usstahjees 3 reises. Wisas 1546 runas, kuras turejuschi deputati, nahk uz 283 domes runatajeem, tà kà 202 domes lozekli wehl ne reises naw usstahjuschees. Oktobristi turejuschi 471 runu, labee 277, kadeti 250, mehrenee labee 220, darba grupas lozekli 101, sozialdemokrati 86, meerigi atjaunotaji 57, tautibneeki 44, Poku kolo 20, muhamedani 11, Poku-Leischu kolo 9. Wisbeeschak runajuschi Krupenskis (labais) — 51 reisi, grahfs Uwarows (okt.) — 50 reises, Markows II. (gal. lab.) 45 reises, Schingarews (kadets) — 43, Mikukows un Kokubakins (kadeti) — 22, Gutschkows (okt.) — 15, Maklakows (kadets) — 11 reises.

Baltijas pahrkreewoschanas jautajums.

Profesors knass J. Trubezkojs „Mosk. Jeschenedelnikà" par sinamo pahrkreewoschanas zirkularu raksta starp zitu schà: „Lai ari pahrkreewoschanas zirkulara eekustinatajs buhtu kas buhdams, weena leeta ir droscha: Baltijas peekrastei, kura pehz 20 gadu ilgas, bahrgas un neatlaidigas pahrkreewoschanas tikko sahka tagad atspirgt un atdsihwotees, stahw atkal preekschà jauni eksperimenti tak paschà wirseenà, kuri pee tam schoreiz tiks isdariti, protams, pilnigi konstituzionelà kahrtibà. Schoreiz ari paschi pahrkreewoschanas seki buhs zitadi, nekà pagahjuschàs gadòs. Toreiz sewischki skola bij israudsita par to lihdzekli, ar kuras palihdzibu Baltijas zittauteeschu sirdìs eedehstit Kreewu garu; tagad scho mehrki grib sasneegt, sewischki stiprinot ihsto Kreewu elementu semkopju starpà Baltijà."

Ka schim lihdzeklim sekmes naw gaidamas, to Trubezkojs mehgina peerahdit ar skaitleem: Baltijas prowinzes jau kopsch gadu desmiteem dodot katru gadu ap 1000 iszelotaju uz Argentinu, Brasiliju un ari uz wistahlakeem apgabaleem Austruma-Sibirijà. Kursemè bessemes semneeku starp wiseem lauku eedsihwotajeem ir 58 prozenti, bet Widsemè pat 65 prozenti. Tà tad neluhkojotees uz samehrà leelo iszelotaju skaitu, semes truhkums sche tomehr ir koti leels. Kur nu lai nemtu wehl semi ihsto Kreewu semneeku nometinaschanai, ja jau paschi weetejee semneeki semes truhkuma dehl speesti iszelot uz Ameriku un zitur? Baltijas muischneeki semneeku agrarbankai sawu semi labpraht nepahrdod. Tà tad atleek weenigi krona seme, kuras pa wisu Kursemi un Widsemi buhtu powisam kahdas 200,000 desetinas, no kuràm tomehr laba daka jaatrehkina wehl nost kà semkopibai nederigas semes. Ja nu ari teescham wisu scho krona semi sadalitu masàs dakàs, katrà pa 8 desetinàm, tad isnahktu apmehram kahdas 25,000 gimenes. Schis skaits gan naw nekahds eewehrojamais. Bez tam Kreewu kolonistu atweschana un apgahdaschana ar inwentaru waldibai ismaksatu pahrak bahrgi un kolonisescha fazeltu weenigi tautibu naidu. Bet galwenais ir tas, ka leelakà daka no Kreewu kolonisteem newaretu aprast ar weetejeem apstahlkeem un nespehtu Baltijà noturetees. Tas redsams no tam, ka jau agrak uz Baltiju atnahkuschee Kreewu kolonisti mirstot waj badu. Nokritisejis ari pahrkreewoschanas programas otru punktu — ihstà Kreewu elementu stiprinaschanu eerehdnu starpà, Trubezkojs raksta tahlak: „Lai Baltijas sweschtauteeschòs modinatu un stiprinatu zeenibu un padewibu pret Kreewu walsts ideju un Kreewu kulturu, tad wajadsiga gluschi zitada programa. Wispirmà weetà wajadsigs stahtees reis pee reformu eeweschanas, kuras jau sen un wisur atsihtas par neatleekami wajadsigàm; tad wajadsigs — pastahwigi fargat wahjako eedsihwotaju grupu intereses; tahlak peenahzigi jaeewehro scha apgabala wehsturiskàs sawadibas un tur dsihwojoscho tautibu waloda, eeraschas un tradizijas. Tikai ar schahdu programu Kreewu walsts ideja un Kreewu kultura eeguhs teesibu uz zeenischanu un peekrischanu starp Baltijas tautibàm."

Igaunijas pagasti un skolas laika pagarinaschana.

Igaunu awise „Oeigus" dod pahrskatu par to, ko Igaunijas laukpagasti atbildejuschi uz Rigas mahzibas apgahala kuratora preekschlikumu, pagarinat skolas laiku. 127 Igaunijas pagasti uz to dewuschi schahdas seschejadas atbildes: 1) 24 pagasti peekrituschi kuratora kunga preekschlikumam; 2) 38 pagasti atbildejuschi, ka mahzibas laika pagarinaschana pagastu skolàs nekahdi neesot eespehjama; 3) 8 pagasti esot issazijuschees, ka mahzibas laiku esot eespehjams pagarinat no 1. oktobra lihdz 15. maijam; 4) 15 pagasti domajot par eespehjamu, mahzibas laiku pagarinat no 1. oktobra lihdz 1. maijam, waj mahzibas laiku nolikt uz 4 seemàm; 5) 4 pagasti atsihstot par peenahzigu, mahzibas laiku pagarinat no 15. oktobra lihdz 15. maijam; 6) 37 pagasti wehlotees mahzibas laiku pagarinat uz tscheträm seemàm.

Wahzu prasibas Polijà.

„Retsch" raksta, ka Polijas Wahzeeschi nosuhtijuschi uz Peterburgu deputaziju, kura lai gahdà, ka Polijas Wahzeem kautu iswehlet sawu ihpaschu deputatu uz walsts domi un ka Wahzu teesibas tiktu nodroschinatas, kad Polijà eewedìs paschwaldibas eestahdes. Tà ka Wahzeeschi teekot usskatiti par ustizameem pawalstneekeem, tad eelschleetu ministra beedris Krischanowskis winu pehdejo prasibu apsolijees ispildit, bet par to walsts domneeku teizis, ka schis luhgums, par noschehloschanu, nahkot par wehlu.

Leelee pawasara pluhdi

wehl nemitejàs. Tà no Mogilewas telegrafè, ka tur 500 mahjas jau pahrpluhdinatas. Uhdens wehl arween kahpj. Gorezu aprinkì 100 mahjas, Kopischas pilsehtà 120 mahjas un 3 fabrikas appluhdinatas. No Muromas sino, ka tur daudz zeemi appluhdinati. Pa upi peldot aisskalotas semneeku mahjeles. Krementschugà appluhdinatas pahri par 1000 mahjàm. Pilsehta wehl glahbjotees tikai ar kahdu mahksligi eerihkotu aissargu dambi.

Kolera draud.

No agrakeem peedsihwojumeem war spreest, ka kolera, kura pag. wasaru paspehja sew plauju eewahkt tikai Saratowas un daschàs zitàs Wolgas peekrastes gubernàs, siltam laikam apmetotees, sahks mostees un turpinot sawu gahjeenu pa plascheem Kreewijas apwideem. Neweens kaktinsch newar buht droschs no winas apzeemojuma; tapehz daudz weetàs jau noturetas apspreeschanàs, kà zihnitees pret koleru. No wisleelakà swara te ir tihriba, ehdeens un dsehreens. Bet wehrigaki apskatotees, kà „Herolds" saka, israhdotees, zik behdigi stahw muhsu pilsehtàs — pat galwas pilsehtà — ar dseramo uhdeni. Daudzàs weetàs uhdeni smekot no upes, daschreiz gluschi bruhnu, pilnu wisadu netihrumu, kuri no pilsehtas satek upè. Tikpat maz esot gahdats par kanalisaziju. Tas wiss war weizinat koleras isplatischanos, jo uz ihsu roku schee launumi naw nowehrschami.

No Peterburgas. Ugunsgrehki ar zilweku upureem. Naktì uz 19. aprili Peterburgà dedsis tscheträs weetàs, pee kam diwàs weetàs ari zilweku dsihwibas gahjuschas bojà. Wispirms nodedsis wirsleitenanta Schadwojina nams uz Peterburgas schosejas. No augschejà stahwa 8 personas isglahbtas no leesmàm jau bessamanas stahwoklì. Saudejumi ap 40,000 rbl. — Otrs ugunsgrehks bijis Smolenskas sahdschà. Nodegusschi pilnigi 2 nami, un apdegusschi 3. Sadeguse 22 gadus wezà Marija Lütto lihdz ar sawu $2^1/_2$ gadus wezo meitinu Martu. Kopejee saudejumi 50,000 rbl. — Uz Nikolaja eelas aisdedsees Slepzowas nams. Uguns iszehluses strahdneeka Jefimowa dsihwokli no degoschas lampas. Kad Jefimows plkst. 6 no rihta pahrnahzis mahjà no nakts darba, winsch atradis istabà uz grihdas sawas sadegusschàs seewas lihki. Drehbes wehl degusschas, kad winsch eenahzis. — Bez tam wehl nodedsis Nasarowa nams uz Baskowa eelas.

— **Laulibas Zarskoje Selà.** 21. aprilì Zarskoje Selas leelajà pilì tika salaulati Leelknase Marija Pawlowna ar Sweedrijas prinzi Wilhelmu. Pee laulibàm bij klaht Winu Majestates Keisars un Keisareenes Marija Feodorowna un Alekfandra Feodorowna, Sweedrijas kehninsch, daschi ahrsemju printschi un ziti augsti weesi. Wehlak jauno pahri salaulaja ari pehz ewangeliski-luteriskàs kahrtibas. Pehz laulaschanas zeremonijas atskaneja leelgabalu schahweeni.

— **Nonahwejees awises „Retsch" isdewejs Baks,** pehz dsimuma Schihds. Nelaikus bijis ari pasihstams kà inscheneers un buhwju usnehmejs, un apgrosijis milsigus kapitalus. Winsch mehginajis dabut sawàs rokàs wisas eewehrojamakàs Kreewu awises, kas tam daudz ismaksajis. 21. aprilì winam bijis maksajams leels wekselis, bet nebijis naudas. Tas tad bijis par paschnahwibas zehloni.

— **Kara klausibas weetà — naudu.** Purischkewitschs eesneegschot domei preekschlikumu, lai no wiseem Schihbeem, no 18. lihdz 50. gadam, nem pa 10 rubki nodewu gadà un lai tad Schihdus atswabina no kara klausibas. Schis nodoklis walstij eenestu ap 80 miljonu rbl. gadà.

— **Dselszeku saudejumi,** kas zehluschees no streikeem 1905. gada beigàs un 1906. gada sahkumà, kà „Birsch. Wed." sino, sneedsotees uz 70 miljoneem rbl.

— **Mahzibas apgabalu kuratori** Lewschins un barons Wolffs tikschot aissaukti no saweem amateem. Tahdas baumas atkal dsirdejuse „D.-Ztg.".

— **Tautas apgaismoschanas ministris laikam tikschot mainits,** jo no tagadejà ministra Schwarza, no kura zereja daudzu reformu eeweschanu, lihdz schim esot sagaidijuschi tikai pahrzelschanas eksamenu atjaunoschanu, bet schi reforma, kà „Gol. Moskwi" raksta, pat birokratu aprindàs naw atradusi peekrischanu.

No Maskawas. Kooperatiwo kongresu atklahja Maskawà 16 aprilì. Winà bij nodomats pahrrunat par kooperatiwo organisaziju apweenoschanos, par pahrtikas weikalu apkalpotaju un un laukstaimneeku stahwokli u. taml. Bet 20. un 21. aprilì kongresa preekschneeks pasinoja, ka administrazija aisleegusi pahrspreest deenas kahrtibà minetos jautajumus. Kongresa dalibneeki, kuri bij sapulzejuschees no wisas Kreewijas malàm, eeskatija, ka schahdòs apstahklòs naw eespehjams sehdes turpinat un aisbrauza uz mahjàm. W. Posse, kà „Retsch" sino, tikschot saukts pee atbildibas par to runu, kuru winsch turejis pee kongresa atklahschanas.

No Somijas. Apzeetinats redaktors kà laupitajs. No Helsinforsas sino awisei „Elu", ka Somu sozialistu awises „Tijömies" redaktors Mustonens, kuru domajot par kahda Somijà isdarita laupischanas darba dalibneeku, Kanadà apzeetinats. Somijas senats bija luhdsis Kanadas waldibu, lai Mustonenu apzeetina un isdod Somijas waldibai. Tagad senats spehris sokus, lai Mustonens tiktu pahrwests Somijà.

No Reweles. Pakahrti 21. aprilì, rihta agrumà, no kara teesas uz nahwi noteesatee Alekfandrs Arons (32 g.), Mikelis Susi (32 g.) un Johans Kersmans (36 g.), kà „Rev. Beob." sino.

No Lodschas. Sarkanajam karogam naw weizees. Lodschas fabrikas strahdneeki, kà „N. L. Ztg." sino, no 1. maija (18. apr.) swineschanas pawisam atturejuschees. Weenà fabrikà gan eenahkuschi 4 sweschi wihreeschi ar sarkanu karogu, kuru gribejuschi usspraust fabrikà. Bet fabrikas strahdneeki karogu saplehsuschi drusskàs, sweschneekus labi peepehruschi un issweeduschi ahrà, teikdami: „Mehs esam jau deesgan daudz peedsihwojuschi sarkanà karoga dehl."

No Warschawas. 122 profesori preeksch 14 studenteem. 1906./1907. mahzibas gadà Warschawas uniwersitatè bijuschi tikai 14 studenti un 1 farmazeits, bet 122 profesori un 30 zilweki uniwersitates administrazijà, kuri waldibai ismaksajuschi 450.345 rbl. 20 kap.; tà tad katra studenta mahzischana ismaksajuse apm. 30,000 rbl.

No Woroneschas. Atentats uz gubernatoru. 23. aprilì, kad gubernators ar sawu kundzi brauza uz Mitrofana klosteri uz deewkalposchanu, pretim garigajam seminaram sem gubernatora ekipaschas tika mesta bumba. Zaur eksplosiju sabragats ratu pakalgals; tuwejàs ehkàs isbiruschas logu ruhtis. Uz trotuara nonahweta kahda seeweete. Gubernators un wina kundze palika neeewainoti.

No Bichowas. 120 zilweki noslihkuschi. Nowi-Bichowà puhlis semneeku ar behrneem, pawisam 150 zilweku, plaschkotà zehlàs pahri par Dnepru. Desmit asis no krasta laiwa apgahsàs. Tikai 30 zilwekeem isdewàs isglahbtees; 120 personas noslihka.

No Tambowas gub. Semneeku nemeeri. 17. aprilì Sergijewas, Umetas, Gorbatschanas un Chilkowas sahdschàs notika nemeeri dehl darba algas nokahrtoschanas; nemeeri bij saweenoti ar muischneeku ihpaschumu dedsinaschanu. Sergijewas sahdschà 2 straschniki weegli eewainoti ar akmeneem. Atraukuschais gubernators ar kara spehka palihdsibu nemeeru weetàs nodibinaja kahrtibu. Arestetas wairak nekà 60 personas, to starpà streiku komitejas lozekli. — 19. aprilì Ramsas sahdschà trihs nesinami zilweki ar brauninem nogalinaja sahdschas darbigo starostu. Slepkawiba

isdarita aiſ atreebibas uſ kahda ſpreeduma pamata, ko „neatkarigee teroriſti“ nolehmuſchi behk pagahjuſchâ gadâ apzeetinateem trim loupitajeem. Uſbruzeji turpat iſlaupijuſchi monopolbodi.

Widſeme.

No Rigas. Saſchauts behglis. 21. aprika peewakarâ, kâ laikraſti ſino, no Maſkawas Ahrrigas 1. polizijas eezirkna waldes telpâm iſbehdſis apzeetinatais Jahnis Sarinſch, kas jau eſot baſchas reiſes ſodits par baſchabeem noſeegumeem. Poliziſti dſinuſchees winam pakal un uſkleeguſchi ſtahwet, bet kad tas neklauſijis, ſchahwuſchi. Weena lode kehruſe behglim galwu un gahjuſi no peeres taiſni zauri. Winu tuhlin aiſweda uſ pilſehtas ſlimnizu, kur tas otru rihtu nomira. Pee wina atraſta paſe uſ Rudolfa Behrſina wahrba.

— **Paſchnahwibas mehginajums.** 21. aprilî eelehza Daugawâ walſtspadomneeka meita, 25 g. wezâ Nadeſchda K., bet winu iſglahba un aiſweda uſ ſlimnizu. Pee winas atrada 50 kap. un mahtei rakſtitu wehſtuli, kurâ eſot uſdots paſchnahwibas eemeſls.

— **Kara teeſa** iſteeſaja 19. aprilî ſekoſchas apſuhdſibas: Pret Karli Weidemani (20 g. w.), kurſch lihdſ ar ziteem pehrnajâ 25. julijâ Aiſputes aprinkî, Aiſteres krodſeneezei Lihſei Ungur bij atnehmuſchi naudu un baſchas prezes par 10 rbl., pee tam paſchu krodſeneezi draudejuſchi noſchaut. No wainigajeem Kluhga un Putnis ir aiſbehguſchi, un Kahrklinſch jau pagalam. Pret Weidemani bija zelta wehl otra apſuhdſiba par to, ka winſch ar ziteem pehrnajâ 28. junijâ eebruzis Kauku mahjâs, kur nolaupijis meſchu pahrwaldneekam Anzim Sedolam 5 rbl. un wehrtſpapihrus par 3000 rbl., bet 3. julijâ atkal eebruzis kopâ ar ziteem pee Sedola un tapat apdraudebams ar nahwi, peepraſijis 300 rbl., bet kad nedabujis naudu, aiſdedſinajis dſihwojamo ehku, kas nodegusi. Apſuhdſeto pagaidu kara teeſa Rigâ noteeſaja jau ſchagada 23. martâ uſ nahwi pakarot, bet generalgubernatora weetas iſpilditajs toreiſ pahrwehrta nahwes ſodu katorgâ uſ 12 gadeem. Schoreiſ atkal winu noteeſaja uſ nahwi zaur pakahrſchanu. — Beſ tam iſteeſaja apſuhdſibu pret Mikeli Egliti un Juri Blumbergu, kas kopâ ar 8 ziteem wihreeſcheem eebrukuſchi 1905. gada nowembrî un dezembrî Pkepenu muiſchâ, Aiſputes aprinkî, un ar draudeem nolaupijuſchi abas reiſes ap 5 rbl. naudas. Apſuhdſetee peerahdija, ka bijuſchi ar draudeem peeſpeeſti eet laupitajeem lihdſi, bet neeſot ne laupijuſchi, nedſ draudejuſchi. Winus attaiſnoja.

— **Soda mihkſtinaſchana.** Baltijas generalgubernators no kara teeſas ſemneezèm Katrinei Behrſin un Marijai Kupſche peeſpreeſto nahwes ſodu par Bolê kundſes nogalinaſchanu pahrmainijis pret 12 gadeem pee ſpaidu darbeem.

— **Diwejadi lauzineeki.** Pehz leeldeenâm Rigâ ir eebraukuſchi wairaki lauzineeki, kuru ſtarpâ ir laba daka ſemkopju — grunts ihpaſchneeku. Schee eebrauzeji eeweduſchi pahrdoſchanai prezes, un laba daka no teem uſaizina Rigas ſtrahdneekus par kalpeem pee lauku darbeem. No ſtrahdneekeem atgadâs daſchi, kas nolihgſt par itin labu algu un dodâs ſemkopjeem lihdſi uſ laukeem, peebilſdami: „Eſmu jau beeſgan gruhtumu zeetis weſelu gadu beſ darba — ſaluhko tikt pee maiſes!“ — Otree eebrauzeji ir lauku ſtrahdneeki, kas darbu meklê. Wini atſtahjuſchi lauku darbus, pahrdewuſchi ſawas pahrejâs mantas un tuhlit pehz leeldeenâm dewuſchees uſ Rigu meklet weetas. Ja eewehro to, ka wairaki ſtrahdneeki, kuri Rigu labi paſihſt, gadeem pilſehtâ ſtrahdajuſchi, tagad pa puſgadam, pat pa weſelam gadam dſihwo beſ weetas, beſ darba, tad jaſchaubâs, woj eenahzejeem Rigas nepaſinejeem war klahtees labak. (L.)

— **Kara teeſa**, kâ Rigas laikraſti ſino, iſteeſajuſi 22. aprilî apſuhdſibu pret aſtoneem wihreeſcheem: Anſi Neulandu, 36 g. w., Andreju Wolfu alias Walfu, 22 g. w., Karli Abinu, 21 g. w., Karli Laſmani, 21 g. w., Anſi Felbergu, 31 g. w., wina brahli Karli Felbergu, 25 g. w., Auguſtu Welfu alias Weldſi, 21 g. w. un 24 gadus wezo Karli Aſelbaumu. Nakti no 15. uſ 16. dezembri 1905. g. kahdi 10 apbrunojuſchees nepaſihſtami wihri peeklauwejuſchi pee Jaunpagaſta pagaſtnama durwim un pawehlejuſchi winus eelaiſt. Kad pagaſta ſinneſis Seglinſch wineem atdarijis durwis, eebruzeji eegahjuſchi pagaſta nama kanzlejâ un pawehlejuſchi atſaukt rakſtwedi Akmenkaleju, no kura tad ari tuhlit atpraſijuſchi eerotſchus, kas pehdejâs deenâs atnemti weetejeem eedſihwotajeem. Nolaupijuſchi apmehram 24 biſes, laupitaji uſlauſuſchi dſelſs naudas ſkapi un no tureenes iſlaupijuſchi 504 rbl. 94 kap. pagaſta naudas. Kara teeſa noteeſaja wiſus aſtonus apſuhdſetos uſ nahwi zaur pakahrſchanu.

— **Siwju gifts par nahwes zehloni.** 20. aprika wakarâ peepeſchi nomiris Rigas-Orlas dſelſzeka 1. eezirkna ahrſts, hofrahts Schoſtaks, kurſch jau no 1893. gada 1. julija ſtahw ſawâ amatâ un eeguwis wiſpahreju zeenîſchanu. Eſot domajams, ka nelaikis ſagiſtejees no kilo rengitèm, kuras wakarâ preekſch tam ehdis.

No Intſchukalna. Dſelſzela kataſtrofa. Seſtdeenas nakti Intſchukalna ſtazijâ uſ nepareiſâm ſleedèm nowaditais paſaſcheeru wilzeens no ſahneem uſſkrehjis wirſû pretſchu wilzeenam, no kura diwi wagoni tikuſchi ſadragati pilnigi un lahdi 8 weeglak. Weens ſaahrbitais wagons ſahzis degt, bet tizis apdſehſts. No ſcha wagona drupâm iſglahbtie wahrigi eewainotais kondukteers. Paſaſcheeru wilzeenam ſabojata lokomotiwe un bagaſchas wagons.

No Jaunpils (Werawas apr.). **Iſzeloſchana.** Awiſei „Elu“ rakſta, ka no Jaunpils draudſes ſchogad lahdas 800 dwehſeles aiſeeſchot uſ Sibiriju un Wologdas un Permas gubernâm. 19. un 20. aprilî aiſgahjuſchas lahdas 140 gimenes. — Daudſ muiſchâm eſot kalpu truhkums.

Kurſeme.

Kurſemes ſwejneeki newehlâs eet uſ tahlajeem auſtrumeem. Uſ waldibas uſaizinajumu ſawâ laikâ no Pehrkones un Palangas pagaſteem peeteikuſchees 12 ſwejneeki, kuri bijuſchi gatawi iſzelot uſ tahlajeem auſtrumeem, lai tur nodarbotos ar ſweju. No pahrejeem juhrmalas pagaſteem turpretim nepeeteizees neweens, lai gan iſzeloſchanas noteikumi bijuſchi beeſgan iſdewigi. Pehrkones un Palangas ſwejneeki jau iſwehlejuſchi 3 iſluhkus, kuri uſ krona rehkina lai eetu papreekſchu un eepaſihtos ar ſwejas apſtahkleem tahlajôs auſtrumôs. Tagad turpretim, kâ „Lib. Ztg.“ ſino, ſchee iſwehletee iſluhki atteikuſchees no zeloſchanas uſ Kluſo juhru. Turpretim no Sakas kahds iſluhks jau aiſzelojis.

No Bakuhſes (Aiſputes aprinkî). **Sweedru gaiſa kugis nolaidees.** 20. aprilî ap pkſt. 6 pehz puſdeenas pee Bakuhſes muiſchas, 10 werſtes no Wainodes ſtazijas, kâ „L. Z.“ ſino, nolaidees ſemê gaiſa kugis ar 2 Sweedru ofizeereem — ritmeiſtaru grahfu Hamiltonu un apakſchleitnantu Ernſtu Wagmani. Bakuhſes muiſchas ihpaſchneeks Ucke gaiſa kugotajus lihdſ ar winu 26½ pudu ſmago gaiſa kugi ar ſaweem ſirgeem aiſwedis uſ Wainodas ſtaziju, no kureenes kugotaji pa dſelſzeku dewuſchees uſ Eidkuhneem. Gaiſa kugotaji ſawu zelojumu pâr Baltijas juhru no Stokholmas bij uſſahkuſchi 19. aprilî pkſt. 12 beenâ.

No Kuldigas. Beſ pehdâm paſudis Kuldigas polizijas eerehdnis Kaminſkis, kâ „Düna-Ztg.“ ſino. Noſuſchanas eemeſli neeſot ſinami.

No Remtes. Proklamazija upuru makâ. Sakajâ zeturtdeenâ Remtes baſnizâ pa beewkalpoſchanas laiku bij eemeſta upura makâ kahda proklamazija ar nahwes peedraudejumu wairakeem ſchejeeneeſcheem par nodewibu. Aiſdomas krituſchas uſ 4 jaunawâm no kaiminu pagaſta, kuras nahkoſchâ naktî weetejee polizijas kahrtibneeki iſtratijuſchi un aiſweduſchi areſtâ uſ Remtes muiſchu. Pehz nopratinaſchanas 3 no tâm palaiſtas brihwâ, bet zeturtâ aiſgahdata uſ Tukumu pee aprinkî polizijas. — Wiſi ilgojâs pehz kara ſtahwokla atzelſchanas, ſaka „Latwija“, bet ſchahdi baſnizâ paſtrahdati nedarbi dod atkal waldibai eemeſlu ſchaubitees, waj tik wehl eſam zeenigi baudit pilſonu brihwibas.

No Zodes. Slepkawiba. 13. aprilî weetejôs Krentſchôs ar nuhju noſiſta 80 gadus wezâ Eewa Lahdin. Par ſlepkawu apwaino noſiſtâs dehlu Jahni, kurſch tizis apzeetinats.

No Seemupes. Muiſchas pahrdoſchana. Uſ Seemupes muiſchu, kurai eſot gan plaſcha, bet neaugliga ſeme, Donas-Aſowas banka bijuſe aiſdewuſe 240,000 rbl. Tâ ka ihpaſchneeks muiſchu eſot atſtahjis un neka nemaſkajot, tad 8. aprilî Seemupe nahkuſe Leepajas apgabalteeſâ uſ pahrdoſchanu. Tomehr nebijis neweena pirzeja, kurſch buhtu uſnehmees pahrmehrigi augſtos bankas aiſdewumus uſ Seemupi. Kâ „L. Z.“ ſino, banka eſot nodomajuſe muiſchu pahrdot ſihkôs gabalôs.

No Wirzawas. Wahrigi ſaſchauts. Jurgu deenâ Wirzawas Muſchôs iſnahkuſe faburſme ſtarp weenu no min. mahju mantineekeem K. E. un meeſneeku Schulzu, kurſch patlaban krawajees turp uſ dſihwi. Saſchutumâ E. uſbruzis Schulzam un winu tik wahrigi eewainojis peezeem rewolwera ſchahweeneem, ka eewainotais beſ ſamanas atweſts uſ Jelgawas ſlimnizu un beeſi waj buhs wairs dſihwotajs. —h—

No Lejas-Kurſemes. Wahzu koloniſtu mainas. 21. aprilî zaur Leepaju cibraukuſchas atpakal uſ Saratowu 11 Wahzu koloniſtu gimenes no Aiſputes un Grobinas aprinkeem. Winu weetâ par muiſchu kalpeem atnahkot Wahzu koloniſti no Wolinijas un Polijas, kâ „L. Z.“ ſino.

No Jelgawas.

Zehlam mehrkim par labu. Wehl reiſ aiſrahdam uſ weeſigo wakaru ar muſikaleem un dramatiſkeem preekſchneſumeem, ko weetejâ Latweeſchu Skolu un Iſglihtibas Beedriba ſcho ſeſtdeen iſrihko „Kruſchoka“ telpâs. Skaidrs atlikums nahks par labu drihſumâ atweramam Latweeſchu behrnu dahrſam, kur Latweeſchu wezoki, kureem katru deenu jaeet fabrikâs waj zitur pee darba, warès ſawus maſinos pret neezigu makſu nodot uſraudſibâ un apkopſchanâ. Pilſehtas dſihwê ik uſ ſoka waram redſet, kâ behrni panihkſt, kad tee zaurâm deenâm ſawâ makâ klihſt apkahrt pa eelâm, tur wiſadas neleetibas mahzidamees. Nereti ari noteek behdigi nelaimes gadijumi, ja wezaki, pee darba ejot, behrnus weenus paſchus atſtahj dſihwokli. Tadehk behrnu dahrſi ir wiſai ſwehtiga un tihri nepeezeeſchama eeſtahde leelakâs pilſehtâs, kur dſihwo daudſ fabriku ſtrahdneeku un zitu darba lauſchu. Ja uſturama leelaka gimene, tad allaſch nepeeteek ar tehwa pelnu ween, bet ari mahtei jameklê darbs ahrpus mahjas. Un ne ikkatrâ gimenê ir kahda weza mahmina, kas behrnus uſraudſitu. Tahdeem wezakeem tad nu ronâs iſdewiba, nodot pa deenu ſawus maſinos behrnu dahrſâ, kur tos ſaprahtigas waditajas uſrauga, nodarbina, paehdina, pamahza. Bet tâ ka makſu tahdôs behrnu dahrſôs war nemt tikai maſu, allaſch tikai pa 3 kap. no katra behrna par deenu, tad wajag beeſgan prahwu lihdſeku, lai behrnu dahrſu waretu eerihkot un uſturet. Daudſ dewigâm rokâm jadodâs kopâ, lai wahktu artawu pee artawas preekſch zehlâ mehrka. Seſtdeenas wakarâ nu Jelgawneekeem iſdewiba, apmeklet ruhpigi ſagatawotu iſrihkojumu, pawadit patihkamu wakaru, un turklaht pabalſtit teizamu paſahkumu. Tadehk zereſim, ka apmekletaju buhs pilna ſahle. —m—

Kurſemes Ritenbrauzeju Beedriba, aiklahjot ſawu waſaras ſeſonu, ſarihko ſwehtdeen, 27. aprilî ſch. g., kopigu kluba iſbraukumu pa Jahniſchkes ſchoſeju lihdſ Lapu krogam. Nobrauks no paſchu welodroma taiſni pkſt. 9 no rihta. Eteizams buhtu, ka beedri un beedrenes jo kuplâ ſkaitâ peedalitos pee ſchi kluba iſbraukuma. T.

Wadmalu un puswadmalu,

wilnas dſiju u. t. t. peenem **welt, ſchkehret, krahſot, ſpeeſt, degadet** u. t. t.

A. Kühna naſchu kaleju weikalâ

Jelgawâ, Katoku eelâ № 23.

Latweeſchu Skolu un Iſglihtibas Beedribas pilna ſapulze zeturtdeen, 24. aprilî, ſtarp zitu nolehma, pehz eeſpehjas drihſ eerihkot Jelgawâ Latweeſchu behrnu dahrſu. Eewehleja komiſiju, kura lai ſaſinâ ar preekſchneezibu gahdatu par behrnu dahrſa atwehrſchanu un pahrraudſibu. Bibliotekas leetâ pehz ilgakâm debatèm nolehma, ka bibliotekā buhs leetojama beebreem par welti, kurpretim nebeebreem buhs jamakſâ 50 kap. leela gada maſſa, waj 1 kap. par katru laſiſchanai panemtu grahmatu. Ari bibliotekas eerihkoſchanu un pahrraudſibu uſdewa ihpaſchai komiſijai. Tapat eewehleja komiſijas iſrihkojumu, preekſchlaſijumu un wakara kurſu pahrſinaſchanai.

Laiwu iſihretaji beeſchi ween iſdodot ſawas laiwas maſeem behrneem, lai gan polizija to ir aiſleeguſe. Behrni nereti laiwâs iſturotees pahrgalwigi un weeglprahtigi, zaur ko war notikt nelaime. Tâ „B. Ztgai“ eſot ſinams gadijums, kur tikko nenotikuſe nelaime ar behrneem, kureem laiwâ brauku ſchi pretim peebſehruſchi wihreeſchi. Jawehlâs, kaut polizija ſchai leetâ buhtu ſtingraka.

Latweeſchu Sawſtarpigâ Apdroſchinaſchanas Beedriba (centralkantors Jelgawâ, Katoku eelâ 44, Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas jaunbuhwetâ namâ) ſchogad, zik tagad jau noredſams, wiſai eewehrojami paplaſchina ſawu darbibu pâr wiſu Kurſemi zaur ſaweem agenteem un nodakâm. Bauſkâ pirmâ nodaka jau otru gadu eewehrojami darbojâs. Tad ſchogad nodakas atwehrtas wehl Wentſpilê, Tukumâ, Aiſputê un Kandawâ un drihſumâ tikſchot atwehrtas Subatâ un Leepajâ. Agenturas eerihkotas baudſ weetâs. Tâ war teikt, ka ſchis beedribas darbiba nupat apnems wiſu Kurſemi.

(T.)

Paſchnahwibas mehginajums. Pirmdeen pehz puſdeenas pilsbahrſâ mehginaja pakahrtees kahds puſmuhſcha zilweks. Winu pamanija, nonehma no koka un atdſihwinaja. Winſch eſot no Eekſchkreewijas atbrauzis uſ Jelgawas ſirgu tirgu, bet te winam noſagta paſe un nauda, kas winu pamudinajis darit ſew galu.

Sahdſibas. Schejeeneets N. N., kas dſihwo Skrihwera eelâ Nr. 21, ſinoja polizijai, ka winam pehdejâs deenâs nepaſihſtami garnadſchi, eelauſdamees wina dſihwoklî, iſſaguſchi daſchadas ſelta un ſudraba leetas, apm. 120 rbl. wehrtibâ. Wainigos meklê. — 19. aprilî Katoku eelâ kahdam N. B. iſſagts no kabatas naudas maks ar 90 rbl. Polizijai, tuhlin pakalmeklejot, iſdewees ari ſagli atraſt un apzeetinat; tas iſrahdijees par kahdu A. S. —j—

Kwihte. Skaidrs atlikums no iſrihkojuma Dſchuhkſtê par labu Annetei Weber — 227 rubl. 88 kap. Lihdſdalibneekeem un weizinatajeem ſirſnigako palbees. Dr. F. Alberts.

Dſchuhkſtê, 23. aprilî 1908.

Naudu ſanehma pag. walbes glabaſchanâ un iſſaku iſrihkotajeem ſirſnigu pateizibu.

Peenawas pag. wezakais: J. Laukis.

Wiſjaunakâs ſinas.

Peterburgâ, 24. aprilî. Uſ Stolipina un kara ministra Redigera wehleſchanos nahkoſchâ nedeklâ notikſchot flehgta walſts domes fehde, kurâ pahrrunaſchot wiſai ſwarigus walſts jautajumus. (Düna-Ztg.)

Woroneſchâ, 24. aprilî. Zaur atentatu uſ gubernatoru zeetuſchas wairak priwatperſonas. Zik lihdſſchim iſſinats, eewainotas tſchetras ſemako klaſu gimnaſiſtes.

Wladiwoſtokâ, 23. aprilî. Sino par Chunhuſu bandu uſbrukumeem daſchâm ſahdſchâm.

Baſnizas ſinas.

Jaun-Leepajas baſnizas ſinas no 14. lihdſ 20. aprilim. Kriſtiti: Juhle Ilſe Lina Spruhde, Rudolfs Tomnowitſchs, Karlis Johans Lehmans, Schanis Eduards Swille, Andrejs Induls Bachmuts, Eduards Rudolfs Treubluts. Uſſaukti: Peters Buteneeks ar Annu Auſulin. Laulati: Karlis Eglits ar Lawihſi Penkewitz. Miruſchi: Andrejs Winklers 9 g. 3 m.; Juhle Spruhde 1 d.; Mateus Paſchkewizs 38 g. w.

Deewkalpoſchana 27. aprilî pkſt. 9 no rihta.

Eeſwehtiſchanas mahziba jaunawâm ſahkſees 19. maijâ. Peeteikſchana rihtôs no 9—11. Mahzitajs **Goldberg.**

Leepajas Sw. Annas baſnizas draudſes ſinas no 15. lihdſ 20. aprilim. Kriſtiti: Jahnis Meſchbraſche, Otto Wilhelms Splitis, Arturs Swirbuls, Andrejs Rudolfs Saldeneeks, Alfreds Herzs, Ernefts Steebris, Arwids Johans Skare, Peters Junkerens, Teodors Wilhelms Schanis Ribers. Uſſaukti: Martinſch Strihke ar Eewu Oſwald; Kriſtaps Apſchinſch ar Eewu Preedneek; Gothards Koſlowſkys ar Annlihſi Adamſon; Teodors Indulewitſchs ar Mariju Timbra; Andrejs Feldmans ar Johannu Schurinſky; Kriſts Guſche ar Emiliju Materſon, alias Anderſon; Ernſts Pinnis ar Kati Seberg; Jahnis Pliksalwis ar Eewu Engel. Laulati: Janis Meſchbraſche ar Ilſi Werſt; Andrejs Alpe ar Trihni Tiede; Karlis Steiguts ar Emiliju Annu Lawiſi Upman. Miruſchi: Karlis Kriſmans 39 g.; Marija Grünberg 52 g.; Schanis Nikolajs Greetens 3 g.; Anna Riten 6½ g.; Andrejs Bruhſbards 15 g. w.; Schanis Eduards Sweja 24.

Dahwanas: preekſch Betanijas 60 kap.

Deewkalpoſchana 27. aprilî pkſt. 9 no rihta ar deewgaldneekeem.

Eeſwehtiſchanas mahziba jaunawâm (meitenêm) ſahkſees 5. maijâ.

Eeſwehtiſchana 22. maijâ, (Debeſsbraukſchanas deenâ).

Peerakſtiſchana ikdeenas, 9—11 no rihta.

A. Riemſchneiders.

Iſdew. un redaktors: Latw. Dr. Beedr. tagadejais preſidents **Th. Doebner.**

Redaktors: **J. Weiſſmanis.**

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

15. maijâ sch. g.

pahrkrawaschos sawâs jaunajâs weikala telpâs, Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas jaunbuhwetâ namâ

Katolu celâ № 44.

Tihdſ tam laikam

ispahrdodu wehl

no sawa krahjuma uswalku, paletofu, kleischu un bluhsu stoffus, baltprezes, gardines, gultas segas, **spalwas un duhnas**

par eewehrojami paseminatàm zenàm.

JEANNOT TAUBE,

Jelgawâ, Katolu celâ № 11.

Strömera teatr. „Elektrobiografs".

Jelgawâ uſ tirgus platscha.

63. Serija no zeturtd. 24. aprila lihdſ swehtd. 27. aprili.

Nahwes deja.

Seeweetes dehl.

Jelgaw. Krahj-Aisdewu Kases

kantoris

(Jelgawâ, Palejas celâ № 2, paschu namâ)

buhs turpmak, no 1. maija sahkot, bez parastajàm darba stundam no pulksten 10—2 rihtâ

pa zeturtdeenàm atwehrts ari no pulkst. 6—8 wakarâ.

Tatschu schinîs stundâs **tikai peenems un ismaksâs noguldijumus.** **Walde.**

Latweeschu Sawstarp. Apdroschin. Beedriba.

(Zentralwalde Jelgawâ Katolu celâ № 44.)

Kandawâ atwehrta Nodala.

Nodalas preekschneeks tirgotajs **J. Rupais** kgs, un preekschneezibas lozekli mahju ihpaschn. **F. Blumberga** kgs (Stuhru ihp.) un mahju ihpaschn. **B. Eimana** kgs (Grimpu ihp.)

Peenem apdroschinaschanâ pret uguni wisadu nekustinamu un kustinamu mantu uſ laukeem un pilsehtâs. **Walde.**

Dezimal-, galda-, balanks u. ziti swari, kà ari

wisadi mehri

teek pagatawoti un likumigi nostempeleti.

Kapu sehtas

un wisadi **mechaniski atslehdsneeku un maschinu darbi** teek glihti pagatawoti.

Chr. Biemans, atslehdsneeku meistars,

№ 21. Jelgawâ, Katolu celâ № 21.

Telefons № 64.

Sarkanà ahbolina, bastarda un timotina sehklas

peedahwà un tur krahjumâ

A. Stegmanis,

Jelgawâ, Katolu celâ 33.

Dr. Peters Perlbachs

aufu, degunu, kakla slim.

ahrsts

Rigâ,

Suworowa celâ № 7,

runajams no **10—1** un **5—6.**

Kuldigâ

peenem slimneekus: **Sobu ahrsts O. Herzenberg-Serebrennikoff,**

Leepajas celâ № 5,

pretim katolu mahzitaja muischai.

Jauns zilweks

ar labàm skolas leezibàm wehlàs nodarboschanos. Ja wajadsigs war eelikt salogu. Peesol. luhdsu nodot schis aw. eksp. sem burt. **K. K.**

Mahzekles

war peeteiktees pee skrodereenes **Weikert,** Jelg. Sakajâ celâ № 32. Turpat dabonama **gultas weeta.**

Schkindelus

war dabut Schagarê. Tuwakas sinas turpat pee Brandta kga.

Ed. Zehdera

laukfaimneezibas maschinu krahjums

Rigâ, Karla celâ № 11.

Peedahwà **jaunakos labakos**

peena separatorus „Planet" un „Zenith" ar ratu dsenamus un ar waleju tromeli

Sewischki labumi:

Nekahdas eeleekamas dalas, nekahda skruhweschana, nekahdas gumijas dalas pee tromela, zaur ko laba istihrschana. — **Teizami nokreijmoschanas panahkumi. Pilnigi brihwa tromela greeschanàs,** zaur ko maschina ahrkahrtigi weegli strahdà. **Atsihta dsihschanas un tromela weenkahrschida** un t. t. — **Katrs „Planet"** un **„Zenith" separators,** pirms **tas no darbnizas teek isdots, teek pilnigi pahrmeklets, waj tas kreetni strahdà un kreetni nokrejumo.**

Jaunakais separators **„Express",** pahrlabota **„Alfa"** sistema.

Slimeem!

nespehzigeem, nerwoseem.

Sinibu wihrs profesors ahrsts Broun-Sekars, 72 g. wezs, atrada, ka wiseem weseligeem zilwekeem leeli sehklas dseedseri, kas isstrahdà leelu daudsumu sehklas schkidruma, peeschkirdami wineem spehku, wingrumu un dsihwes preeku. Sirmgalwjeem un nespehzigeem schahdi dseedseri eewehrojami pamasinajuschees un sehklas schkidrumu gandrihs nemaſ wairs neisstrahdà, zaur ko zilweki paleek nespehzigi un wahji. Sawu sehklas schkidruma truhkumu winsch nolehma papildinàt ar tahdu schkidrumu no kustoneem (sekara schkidrumu) pehz kam usnehma atkal lekziju lasischanu un strahdaja ar senako energiju. Kopsch ta laika ahrsti nolehma, ka sekara schkidrums (sehklas esenze) nepahrspehjams uslabot spehkus, kas wahjinati zaur wezumu, masasinibu, diloni, sabojatu nerwu sistemu no garigas waj meesigas pahrpuhleschanàs, netiklibu, iskalschanu, treeku, wihreeschu nespehjibu, uhdens slimibu, zukura slimibu, skrofuleem, sifilisu, reimatismu, podagru u. t. t. un ka schis lihdseklis atjauno atkal wisas normalàs organisma wajadsibas, kà ehstgribu, meerigu meegu, energiju, dsihwes preeku, meesas swara peenemschanos u. t. t. No slimneeku un ahrstu atsauksmèm par sekara schkidrumu sekoschais: „Nowehrojumi par eespaidu no Dr. Telnichina sehklu esenzes, kuru sanehmu no D. Kalenitschenko laboratorijas, peerahdija, ka schis lihdseklis nepahrspehjams pret mugurkaula smadsenu nerwu atslabbumu, meega truhkumu, dsimumu nespehjibu zaur nerwu atslabbumu. Kolegiju padomneeks Dr. A. Ф. Домбчиневскій г. Коло, Калишск. губ. 13. oktobrî 1907. g."

„Wehl neesmu beidsis leetot pastelletàs 3 pudelites sekara schkidruma, bet jau sajuhtu schi lihdsekla labdarigo eespaidu. Spehki eewehrojami uslabojuschees, eestahjuschees meerigs meegs un laba ehstgriba. Nerwi stiprinajàs. Zeenibà Dr. Филягинъ, г. Алешки, 16. sept. 1907. g." — „Slimoju weselu gadu, istehreju sawus lihdsekus uſ ahrstescham, bet nekas nepalihdseja; tad sahku eenemt sekara schkidrumu. Pehz 3 nedelàm biju wesels un wareju eet pee darba. Weseliba un spehks tahdà mehrà atjaunojàs, ka sewis nemaſ wairs nepeetauplju. Zeenibà H. Чернильникъ. Parakstis apstiprinats no Krementschugas notara Kasini kga 4. decembrî 1907. g. sem № 5136. Кременчугъ, Александров. ул. д. Богопольскаго." — „Es slimoju 4 gadus, gahju ar krukeem, nespehju strahdat; ismehginaju wisadus ahrsteezibas lihdseklus, bet wiss welti. Kad biju isdsehris 2 pudelites sekara schkidruma, krukus wareju likt pee malas un strahdaju jau weselu mehnesi. Ehstgriba apbrihnojama, guku koti labi. Isglahbu sewi un sawu dsimtu no redsama posta tikai zaur sekara schkidrumu. Андрей Дегтяревъ, Харбинъ, К. В. ж. д. вагон. мастер. 26. julijà 1907. g.

(Ir wehl wairak simtu glaimojoschu atsauksmes rakstu no ahrsteem un slimneekeem no wisàm kulturas semèm. 1 pud. sehklas esenzes 2 rub. 50 kap. Pahrdod apteekàs un apteek. pretschu bodês. Par 1—4 pud. issuhtischanu pasta nauda 50 kap. (war suhtit ari uſ pehzmaksu).

Bes maksas

teek issuhtitas diwi siniski popularas broschuras (64 un 32 lap. pušes), sastahditas sem Dr. G. Abramowa un Dr. A. Winogradowa redakzijas. **Kà pagarinat muhschu, stiprinat spehkus, kas nowahjinati zaur slimibàm, darbu waj wezumu,** ar atsauksmèm par sekara schkidrumu no ahrsteem un slimneekeem. Adrese: Козловскій пер. д. № 12 кв. 51. Д. Каленниченко (соб. д.) Москва.

Jelgawas

Palihdsibas Beedr.

Swehtdeen 11. maijà 1908. g.,

pulksten 2 pehz pusd.

Ahrkahrtiga generalsapulze.

Deenas kahrtiba:

1) Behrnu dahrsa projekts.
2) Rewisijas resultats.
3) Statutu leeta.

Ja schinî deenà nesanahktu wajadsigais beedru skaits, tad **otra sapulze** tiks notureta **20. maijà sch. g.,** pulksten 8 wakarà, kura buhs spreedumspehjiga, neskatotees uſ sanahkuscho beedru skaitu.

Preekschneeziba.

Lasseet!!!

Jauns! Sewischki sagatawota **ihsta Egipteeschu tabaka** ar sawu maigumu un aromatu pahrspehj wislabako, kas no tabakas raschojumeem pasaulê dabujams. Pehrzeet mehginajuma dehl un salihdsineet. Makſà mahrzinà: 1 rbl. 60 kap., 2 rbl. 20 kap., 2 rbl. 40 k., 3 rbl., 4 rbl., 5 rbl., 6 rbl., 8 r. Jî schis tabakas isgatawo papiros. Dabujama zigaru zentralmagasinâ **Sw. Peterburgâ, Morskaja 30, uſ Wosnesenska sluhka.** Issuhta uſ pehzmaksu. No 3 rubl. mahrz. suhtijums uſ magasinas rehkina.

Masleetoti **behrnu ratini** pahrdodami Jelgawâ, Skrihweru celâ № 52, bodê.

Jelgawas Laukfaimneezibas Beedribas

Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedriba

(atklahta februarî 1900. g.).

Telefons № 62. **Jelgawâ, Katolu celâ № 44.** Telefons № 62.

31. martâ 1908. g.

Droschibas kapitals 186,144 rub. 82 kap., neeerehk. 1620 beedru garantiju.

Bilanze swahrstàs ap 2,065,957 rub. 33 kap.

1) **Par noguldijumeem** makſà par gadu **3—6%,** sklaitot no noguldischanas deenas. **Par schiro-noguldijumeem** makſà **3%.**
2) **Par aisdewumeem** nem **6½—8%** par gadu. Peeprasijumus isspreesch pirmdeenàs.
3) **Kantoris atwehrts** ik darbadeenas no pulkst. 10—2 deenà.
4) Beedri war buht **abeju dsimumu personas,** kà ari sabeedribas un arteli.
5) Noguldijumi un aisnehmumi ir **swabadi no krona nodokleem.**
6) **Uſ generalsapulzes nolehmumu pamata sabeedribai jatura arweenu wismaſ 3% no bilanzes summas swabadas naudas,** lai noguldituajeem uſ pirmo peeprasijumu bez ussazischanas waretu ismaksat winu noguldijumus. **Walde:** agr. **J. Bisseneeks.** Agr. **J. Brasda. D. Kahnbergs.**

Dsimuma nespehziba, tàs dseedinaschana pee wisada wezuma personàm ar jaunajeem lihdsekleem. Doktoru Abramowa un Winogradowa broschuru issuhta par welti. Adrese: Москва, Козловскій пер. д. № 18, кв. 51. Д. Каленниченко (собств. д.).

Durwis, trepes

un **50** daschadus **logus** pahrdod Jelgawâ, Pasta celâ № 2.

Saimneezes

weetu uſ laukeem wehlàs peenemt diwas kundses ar labàm leezibàm. Peeprasit Grihwu schosejâ № 4 pee J. Taurin kdses.

Aiszeloschanas dehl teek **pahrdoti lietots gramofons u. welosipeds.** Peeprasit Jelg. Rahtuscha celâ 6, bodê, pee **Hufta kga.**

Latweeschu Skolu un Isglihtibas Beedriba.

Sestdeen, **26. aprilî 1908. g.**

Jelgawas Kreewu Sabeedribas „Kruschok" telpâs,

Weesigs wakars ar musikaleem un dramatiskeem preekschnesumeem.

I.

1) 4-rozigs preekschnesums uſ klaweerem, ispild. M. un G. jkdſs. 2) Satumsa naktS, J. Wihtola, Mana laime, E. Dahrsina, dseed. M. Blumberg jkdse. 3) Souvenir de Moscou (uſ wijoles) H. Wieniawska, ispild. J. Kahposta kgs. 4) Arija iſ operas „Dubrowsky" E. Naprawnika, dseed. M. Blumberg jkdse. Uſ klaweerèm pawadis Mamonow jkdse.

Konzerta sahkums pulksten 8 wakarâ.

II.

Jaunais pahris.

Bjernstjerna Bjernsona skatu luga 2 zehleenôs.

III.

Weesiga sadsihwe.

Spehlès Medna kga orkestris.

Beigas pulksten 3 no rihta.

Eeejas maksa (cerehk. labd. nod.): 1—3 rind. à **1 rbl. 50 kap.,** 4—10 rind. à **1 rbl.,** pahrejàs weetas sahlê à **75 kap.,** uſ balkona un stahwweetàs à **50 kap.** — Biketes eepreeksch dabonamas A. Gemuta un R. Grihsla kgu drukatawà.

Dahmu komiteja.

J. Strautina

kurpju weikals,

Jelgawâ, Teelajâ celâ Nr. 2,

pr. Jaffê kunga weikalam.

Peed. leelâ iswehlê **pascha darbnizâ pagatawotus apawus preeksch kungeem, dahmàm u. behrneem,** kà ari slawen. Peterb. **reformu kurpes un sandales.**

Apstellejumi teek wisdrihsakà laikà pagatawoti.

Lehtas, bet noteiktas zenas.

Jelgawas Krahj-Aisdewu Kase

ishrè sawâ jaunbuhwetâ namâ (Palejas celâ № 2a) **pehz jaunakàm prasibàm usbuhwetus**

dsihwoklus.

Dsihwoklôs warès eekrawatees ar 1. julija sahkot. Dsihwokli planôs war ceskatitees kases telpâs no pulksten 10—2. — Dsihwokli ihpaſs makſa gadà no 400—700 rbl.

Turpat pahrdodami diwi leeli skatu logi. **Walde.**

Mag.

J. Hertela

apteek. pretschu pahrdotawe

Jelgawâ, Pasta celâ № 13,

peedahwà

wisadus fotografijas peederumus un kimikalijas, seepes, odérus un daschadus lihdsekłus skaistuma kopschanai.

Diwi darba rati

pahrdodami Jelgawâ, Gräbnera celâ № 19 un № 21.

Tetelmindes Wainu keegeku fabrikâ wajadsigi **strihkeri.**

Wez-Schagarê

apteek. pretschu pahrdotawas ihpaschneeks **prowisors K. S. Wildbergs peenem sludinajumus** un **pastellejumus** uſ **„Latweeschu Awisem."**

Печатать разрѣшается Москва.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

Te klaht 2 peelikums.